

ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ- ΕΒΡΑΪΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ-ΘΕΣΜΟΛΟΓΙΑ

Ενότητα 13: Εορτές

Σταμάτιος-Νικόλαος Μωραΐτης

Τμήμα Ιερατικών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας και στην Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Θεσσαλονίκης**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «**Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση**» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Σκοπός είναι να κατανοήσει ο φοιτητής την έννοια των Εορτών κατά την αρχαία περίοδο.

Περιεχόμενα ενότητας

Περιεχόμενο του μαθήματος της Εισαγωγής στην Π. Διαθήκη:

Εορτές.

Εορτή του Σαββάτου.

Εορτή της Πρωτοχρονιάς.

Εορτή της Σκηνοπηγίας.

Εορτή του Πάσχα.

Εορτή της Πεντηκοστής.

Εορτή των κλήρων.

Εορτή των εγκαινίων του Ναού.

1. ΕΟΡΤΕΣ

Εορτή του Σαββάτου:

- Σάββατο (σαμπάτ, שַׁבָּת) = ανάπαυση. Ο όρος απαντά και στα ακκαδικά ως **shapattu** = εορτή.
- Ο θεσμός του Σαββάτου έχει προμωσαϊκή προέλευση (στο Γεν 2:2 συνδέεται με την κατάπαυση του δημιουργικού έργου του Θεού) και έχει την έννοια της **ανάπαυσης**, της κατάπαυσης από την εργασία και επομένως της αφιέρωσης στον Θεό (Εξ 20:8).

1. Εορτή του Σαββάτου

- Από τα προαιχμαλωσιακά κείμενα προκύπτει ότι το Σάββατο ήταν ημέρα αγία και ευφρόσυνη (Λευ 23:3· Ωσ 2:13. Στο Εξ 20:8 καθορίζεται ως ιερή ημέρα).
- Σύμφωνα με το βιβλίο της Εξόδου είχε και κοινωνικό χαρακτήρα, αφού ήταν ημέρα ανάπαυσης των δούλων και των ζώων (Εξ 23:12 · Δευτ 5:12εξ).

2.Εορτή του Σαββάτου

Βασικές υποχρεώσεις του Ισραηλίτη:

- Επίσκεψη στα ιερά.
- Συμμετοχή στη λατρεία.
- Αποχή από την εργασία και τις εμπορικές συναλλαγές.

Λόγω μη τήρησης της αργίας του Σαββάτου, οι προφήτες εξαπέλυαν δριμύ κατηγορώ κατά των ομοεθνών τους.

Σύμφωνα με τον Ιεζεκιήλ (Ιεζ 20:12εξ.) τα δεινά που βρήκαν τους Ισραηλίτες οφείλονταν σε μεγάλο βαθμό στη βεβήλωση του Σαββάτου.

3. Εορτή του Σαββάτου

- Κατά την περίοδο της αιχμαλωσίας και αργότερα η αργία του Σαββάτου τονίζεται ισχυρότατα και αποκτά κεφαλαιώδη σπουδαιότητα, λόγω του κινδύνου αφομοιώσεως των ισραηλιτών από τους λαούς, στις χώρες των οποίων ζούσαν. Θεωρούσαν πρώτιστο καθήκον να μεταβούν στη Συναγωγή για να προσευχηθούν και να τελέσουν τα της λατρείας.

Εορτή της Πρωτοχρονιάς ή των Σαλπίνγων (Ρος Χασανά)

- Λάβαινε χώρα την 1η του μήνα Τισρί (Σεπτέμβριος-Οκτώβριος) και ήταν ημέρα απόλυτης αργίας. Ήταν η Πρωτοχρονιά του πολιτικού έτους, γιατί το θρησκευτικό άρχιζε τον μήνα Αβίβ.
- Η χρήση των σαλπίνγων κατείχε σημαντική θέση στην εορτή.
- Μέρα χαράς, πάνδημη σύναξη στον ναό, θυσία, ανάγνωση περικοπών της Π. Διαθήκης.

1.Εορτή της Σκηνοπηγίας

Εορτή της Σκηνοπηγίας:

- 15η Τισρί.
- Η εορτή διαρκούσε επτά ημέρες κατά τις οποίες οι πιστοί έμεναν σε καλύβες που έφτιαχναν από κλαδιά και φύλλα δένδρων. Αυτό γινόταν για δύο λόγους: α) για να θυμούνται την εποχή που οι πρόγονοί τους έμειναν σε σκηνές ύστερα από την έξοδό τους από την Αίγυπτο, β) για να θυμούνται ότι ο Θεός έχει τη δύναμη να τους προστατεύσει όταν χρειαστεί να βρεθούν μακριά από την ασφάλεια των σπιτιών τους.
- Είχε και γεωργικό χαρακτήρα: ευχαριστούσαν τον Θεό για τη συγκομιδή των καρπών, παρακαλούσαν για βροχή.

2.Εορτή της Σκηνοπηγίας

- Προσκύνημα στον ναό της Ιερουσαλήμ, προσφορά δεκάτης από τους καρπούς και από τα πρωτότοκα των ζώων.
- Ευθυμία, ύμνοι, μουσικά όργανα, θυσίες, ιερός χορός, φωταψία.
- Εβδόμη ημέρα: **η μεγάλη ημέρα της εορτής**. Ιδιαίτερη τελετή, ευλογία από τον αρχιερέα.

1. Ημέρα της Εξιλέωσης (Yom Kippur)

- 10η Τισρί (Σεπτ.-Οκτ.).
- Σκοπός της εορτής: Μετάνοια, συγχώρεση, εξιλέωση, κάθαρση ανθρώπων, ναού και χώρας για το νέο έτος.
- Θυσία μόσχου. Ο αρχιερέας με απλά λινά άμφια θυμιάζε το Άγιο και το Άγιο των Αγίων, ράντιζε με το αίμα του ζώου το ιλαστήριο επίθημα της Κιβωτού της Διαθήκης.

2. Ημέρα της Εξιλέωσης (Yom Kippur)

- Θυσία τράγου και ραντισμός του ιλαστηρίου επιθήματος και του ναού.
- Αποδιοπομπαίος τράγος: Οδηγούνταν στην έρημο, αφού πρώτα είχαν μεταβιβαστεί σ' αυτόν συμβολικά οι αμαρτίες των Ισραηλιτών.
- Θυσία ολοκαυμάτων, ψαλμοί με περιεχόμενο την άφεση αμαρτιών.

1.Εορτή του Πάσχα

- Pesach (פֶּסַח)=διάβαση, πέρασμα.
- 14η Νισάν (Μάρτ.-Απρ.).
- Σε ανάμνηση του ιστορικού γεγονότος της εξόδου των Ισραηλιτών από την Αίγυπτο και της λυτρώσεως των πρωτοτόκων.
- Το απόγευμα της 14ης Νισάν θυσιαζόταν αμνός χωρίς θραύση οστών. Με το αίμα του χρίονταν οι παραστάτες του σπιτιού.
- Ακολουθούσε ψήσιμο του ζώου και δείπνο που περιείχε επιπλέον πικρά χόρτα και άζυμο άρτο. Πέρας εορτής προ της ανατολής του ηλίου. Ότι είχε απομείνει έπρεπε να κατακαεί.

2.Εορτή του Πάσχα

- Ιδιαίτερο τελετουργικό, ανάγνωση του βιβλίου της Εξόδου, Ψαλμών.
- Συνδεδεμένη με την εορτή του Πάσχα ήταν η εορτή των Αζύμων. Ξεκινούσε την 15η Νισάν και διαρκούσε επτά ημέρες κατά τις οποίες απαγορευόταν η χρήση ένζυμου άρτου. Τελούνταν ιδιαίτερες θυσίες και προσφέρονταν άζυμοι άρτοι στον Θεό, ενώ δέσμες κριθαριού υψώνονταν στον ουρανό ως ένδειξη ευχαριστίας για τη σοδειά.
- Πάσχα και Άζυμα κατανοήθηκαν από τους Ισραηλίτες ως μία ενιαία εορτή.

Εορτή της Πεντηκοστής (ή των Εβδομάδων)

Εορτή της Πεντηκοστής (ή των Εβδομάδων):

- Γεωργική εορτή. Συνδέεται με τον θερισμό των σιτηρών.
- Εορταζόταν 50 μέρες μετά την εορτή των αζύμων.

Σκοπός :

α) Να ευχαριστήσουν τον Θεό για τους καρπούς.

β) Να θυμηθούν ότι τους έδωσε γη **ρέουσα γάλα και μέλι**.

- Χαρακτηριστικό στοιχείο της εορτής η προσφορά ενζύμων άρτων από τη νέα σοδειά.

Ύστερα από την καταστροφή του ναού (70 μ.Χ.), η εορτή προσέλαβε άλλο περιεχόμενο: Τελούνταν ως ανάμνηση της νομοθεσίας που δόθηκε στο Σινά.

Εορτή των κλήρων (Purim)

Εορτή των κλήρων (Purim):

- 14η και 15η Αδάρ (Φεβ.-Μαρτ.).
- Σε ανάμνηση της σωτηρίας των Ισραηλιτών που ζούσαν στην Περσία και απειλήθηκαν με εξόντωση.
- Νηστεία πριν από την εορτή.
- Ανάγνωση του βιβλίου της Εσθήρ.
- Ελεημοσύνη.

Εορτή των εγκαινίων του ναού (Chanukka) ή των φώτων

Εορτή των εγκαινίων του ναού (Chanukka) ή των φώτων:

- Άρχιζε την 25η Κισλευ (Νοε.-Δεκ.) και διαρκούσε 8 μέρες.
- Τελούνταν σε ανάμνηση της καθάρσεως και της εκ νέου αφιερώσεως του ναού, ύστερα από την νίκη του Ιούδα Μακκαβαίου (165/4 π.Χ.) επί των Σελευκιδών. Οι τελευταίοι τον είχαν βεβηλώσει κατ' εντολήν του Αντιόχου Δ' του Επιφανούς (175-163 π.Χ.).
- Φωταψία, ψαλμοί, ευφροσύνη.

Βιβλιογραφία

- Σ. Καλαντζάκη Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη, Θεσσαλονίκη 2006.
- Δ. Καϊμάκη, Σύντομη Εισαγωγή στην Παλαιά Διαθήκη, Θεσσαλονίκη 1991.
- Β. Βέλλα, Εβραϊκή Αρχαιολογία, Αθήνα 1996.
- Septuaginta. Η Παλαιά Διαθήκη κατά τους Εβδομήκοντα (Ο΄), επιστημονική επιμέλεια:
- Alfred Rahlfs – Robert Hanhart, Αθήνα 2006.

Τέλος Ενότητας

Σημείωμα Αναφοράς

Copyright Ανώτατη Εκκλησιαστική Ακαδημία Θεσσαλονίκης, Σταμάτιος-Νικόλαος Μωραΐτης .
«ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΠΑΛΑΙΑ ΔΙΑΘΗΚΗ-ΕΒΡΑΪΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ-ΘΕΣΜΟΛΟΓΙΑ». Έκδοση: 1.0.
Θεσσαλονίκη 2015. Διαθέσιμο από τη δικτυακή διεύθυνση: URL.

Σημείωμα Αδειοδότησης

Το παρόν υλικό διατίθεται με τους όρους της άδειας χρήσης Creative Commons Αναφορά, Μη Εμπορική Χρήση Παρόμοια Διανομή 4.0 [1] ή μεταγενέστερη, Διεθνής Έκδοση. Εξαιρούνται τα αυτοτελή έργα τρίτων π.χ. φωτογραφίες, διαγράμματα κ.λ.π., τα οποία εμπεριέχονται σε αυτό και τα οποία αναφέρονται μαζί με τους όρους χρήσης τους στο «Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων».

[1] <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/>

Ως **Μη Εμπορική** ορίζεται η χρήση:

- που δεν περιλαμβάνει άμεσο ή έμμεσο οικονομικό όφελος από την χρήση του έργου, για το διανομέα του έργου και αδειοδόχο.
- που δεν περιλαμβάνει οικονομική συναλλαγή ως προϋπόθεση για τη χρήση ή πρόσβαση στο έργο.
- που δεν προσπορίζει στο διανομέα του έργου και αδειοδόχο έμμεσο οικονομικό όφελος (π.χ. διαφημίσεις) από την προβολή του έργου σε διαδικτυακό τόπο.

Ο δικαιούχος μπορεί να παρέχει στον αδειοδόχο ξεχωριστή άδεια να χρησιμοποιεί το έργο για εμπορική χρήση, εφόσον αυτό του ζητηθεί.

Διατήρηση Σημειωμάτων

Οποιαδήποτε αναπαραγωγή ή διασκευή του υλικού θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει:

- το Σημείωμα Αναφοράς.
- το Σημείωμα Αδειοδότησης.
- τη δήλωση Διατήρησης Σημειωμάτων.
- το Σημείωμα Χρήσης Έργων Τρίτων (εφόσον υπάρχει).

μαζί με τους συνοδευόμενους υπερσυνδέσμους.

